

Václav Havel: [...] abysme za osmačtyřicet hodin vzali tu moc do svých rukou. Myslím, že na to máme. Jakýsi drobný problém je Federální shromáždění, který přece jenom musí tu a tam někoho zvolit nebo něco schválit.

Ján Budaj: Inak to nefungovalo doteraz, hej?

Václav Havel: To mně není v tomto okamžiku jasný, jak by se to řešilo. Zdeněk Jičínský už musel odejít, jak říkal. Ale jinak si myslím v té sféře výkonné moci po všech dnešních všelijakejch hovorech a včerejších a předvčerejších, co jsem měl, se mi zdá, že na to máme. S tím, že půjdou lidi jako Pithart do školství nebo Radim [Palouš], že půjde Miro Kusý i Jano Budaj i Milan Kňažko a tak dále. Že prostě to všechno jde. Nejdůležitější je, že ti skutečně normálně a chytře myslící ekonomové jsou všichni na naší straně a žádnéj na straně moci. Tam je pár byrokratů. A to školství, kultura – je v silách těch národních ministrů to prostě v nějaké koordinaci postupně dávat do kupy. A problém je politický, zda ta alternativa reálně před námi je. To já prostě nejsem schopen reálně odhadnout. Jsou tady jakýsi pyramidy mocenskejch nástrojů, je tady několik desítek tisíc estébáků, v celé republice jsou tisíce takových struktur, aparátů, nomenklatur a celá ta totalitní struktura. A ona se jakýmsi způsobem drolí, hroutí, štěpí, rozpadá, ale je! Ale umím si představit, že bychom byli schopni spravovat tuto zemi, ale nevím přesně, jestli ta situace s těmito sice nalomenými, ale existujícími totalitními strukturami vůbec nám to umožňuje. Nebo jestli je to politicky reálné prostě. To nedovedu odhadnout. Nicméně zkušenost několika posledních dnů mi říká, že vždycky ty dějiny jsou dál, než jsem si myslel. Možná, že jsou opravdu tak daleko, že ty totalitní struktury jsou natolik paralyzovány, že to jde. Možná to tak je, nevím. Připadá mi to naprosto snové a utopické, ale dosud cokoli se stalo od minuty k minutě, vždycky znovu mě překvapovalo tím, že to bylo dál, než jsem si myslel, že to může bejt.

Petr Miller: Já bych myslel, že bysme se měli už na něčem sjednotit.

Vladimír Hanzel: Správně, no.

Petr Miller: Sedíme na tom už strašně hodin a jsme všichni unavený. Já si myslím, že když nás čeká cokoli, vždycky budeme mít dostatek času, abysme se znova zkonsolidovali a něco měli čas vymyslet. My tam nebudeme přinucený se rozhodovat okamžitě, a i když by premiér podal demisi, tak stejně zas budeme mít nějaký čas. Musíme čekat, co udělá protivník. Já si myslím, jestli se mnou bude slovenská strana souhlasit, že bychom se na tomhleto měli nějak sjednotit, protože si myslím, že v současný době nejsme schopni vymyslet nic jinýho.

Vladimír Hanzel: A jsme utahaní.

Václav Havel: To byl smysl tohohle dopisu – uhrát čtyřadvacet hodin na to, abysme domluvili, co dál. Prostě nechat to na tom Adamcovi – ať se v tom škvařej a je demise a neví

se co – a mezitím o tom přemýšlet. Nicméně, asi bysme museli, pakliže by slovenští přátelé s dopisem tohoto nějakého znění souhlasili, museli bysme se domluvit na těch konkrétních návrzích. Protože jak jsem řekl, byly dělány z českého úhlu pohledu. V těch našich návrzích je zkrátka málo Slováků a je tady jeden velice neurčitej ministr paliv a energetiky. To by možná Miro mohl vzít na sebe, se mi zdá.

Miroslav Kusý: Čo?

Vladimír Hanzel: Paliva a energetiku. (Smích a hlasitý hovor zástupců KV VPN.)

Vladimír Ondruš: Jano Budaj je kurič, tak skôr on by to – (Hlasitý smích všech přítomných.)

Vladimír Hanzel: Tak Budaj. Je topič. Paliva a energetiku.

Václav Havel: Jano Budaj, jo.

Ján Budaj: Nie, prosím ťa!

Václav Havel: Anebo teda potom ministra zahraniční, jo, místo Dienstbiera. Mě jde o tu proporcii. My jsme tady upustili od toho... Anebo co kdybysme od toho neupustili? My jsme upustili od toho, že bude ještě... Tady je to podivný. Dva náměstkové předsedy federální vlády jsou jistý. A to je předseda český a slovenský vlády, ať je to kdokoliv. Dokud je takováto struktura státní správy, tak to musí bejt. Dále je tady ta myšlenka těch dvou místopředsedů těch dvou českých stran. Ovšem vzniká otázka, jakej to má vlastně důvod, jestli by tím pádem neměli být i místopředsedové z těch slovenskejch stran Obrody a Slobody.

Ján Budaj: To sú paškvily!

Vladimír Ondruš: To neprichádza do úvahy!

Václav Havel: A proč tam tedy mají být i ty dva čeští?

Ján Budaj: Mohli byste nám objasniť, prepáčte, ja viem, že je veľa hodín, ale niekoľkými vetami, aký je váš vzťah s týmito stranami?

Václav Havel: No právě.

Ján Budaj: Já viem, že oni vás podporili, ale jedná sa o strany Národného frontu – súputníkov komunistickej strany.

Václav Havel: V těch dvou stranách je rozdílná situace. Ve straně lidové bylo cosi jako puč nebo revoluce a zmocnili se toho bezvadný lidi, naši lidi, který podporujou Občanský fórum a mají dokonce při sestavování vlád radikálnější požadavky než my. Musí bejt polovina nestraníků a druhá polovina složená z komunistů a členů jiných stran.

Ján Budaj: Hm. No.

Václav Havel: Prostě jsou radikálnější než my, jsou to naši lidi, jsou fajn. Se stranou lidovou není žádněj problém. Ale z hlediska státní moci, udržení jakési formální kontinuity té

moci a z hlediska jakýchsi zvyklostí je náš člověk, který reprezentuje stranu Národní fronty, možná přijatelnější než úplně jenom náš člověk a každé kandidát nebo ministr nebo funkcionář strany lidový je automaticky dnes náš člověk. Čili to byl jakýsi taktický manévr.

Pokud jde o stranu socialistickou, je situace trošku jiná, protože má předsedu, kterej... Jednak je daleko menší a méně významná než ta lidová a ten předseda to hraje tam s těma druhejma. A ten ústřední tajemník, který je druhý po tom předsedovi, to je můj kamarád od mládí a jeho názory jsou stejné jako naše. Nicméně lavíruje a všelijak v tom tak bruslí, no. Nemá to lehký! Nevím.

Ty [strany] tam ale vůbec nemusej bejt, když se na tom domluvíme, anebo ať si tam dá ještě koho chce jinýho. Ale my můžeme trvat... To nemůžem vypustit. My jsme to tam měli pravděpodobně proto, že jsme měli víceméně jistotu, že to budou naši lidi pod rouškou Národní fronty. My to ale můžem vypustit možná a naopak... A tím okamžikem může být ekonom doktor Vladimír Dlouhý, člen KSČ, tím místopředsedou. A to je ten, který tam bude tou vlaštkou toho celýho komárkovskýho ekonomickýho týmu, na jehož místo přijde pak Komárek a on na nějaký hospodářský ministerstvo a tak. A může tam být druhý místopředseda vlády – Jano, který by měl ty mocenský nástroje a tohle, co jsme původně navrhovali Adamcovi, že ano. Místopředseda vlády, který by měl [na starosti] legislativu, což on je právník, to odpovídá. Legislativu a zároveň převod určitejch mocenskejch nástrojů pod jeho jakousi supervizi. My bysme teda škrtili ty dva místopředsedy těch českých stran, ale nechali tam toho ekonoma Dlouhýho, protože to je jimi – celým tím Prognostickým ústavem a všema těma ekonomama, co jsou kolem něj – domluvená sestava. Ten Dlouhý a Klaus jako ministr financí, který je velmi důležitý, protože sem nabízejí různý miliardáři investice a ty by mohly padat do státního rozpočtu a ztratit se a zadlužit zem, že jo. Oni říkají, že je nejdůležitější, aby byl okamžitě na ministerstvu financí chlápek, kterej bude hlídat ty banky a tohle. A oni jsou jakýsi tým, který prostě byl navržen – Dlouhý a Klaus. Nicméně vratili bychom tam toho místopředsedu, kterého jsme tam měli, ale pak ve snaze to zredukovat jsme ho vyndali, místopředsedu Slováka, který by měl ty mocenský nástroje. A pak by tam zůstal Dienstbier jako ministr zahraničí, Klaus jako ministr financí a Petr Miller jako ministr práce a sociálních věcí a vykašlali bysme se na ministra paliv a energetiky –

(Jednání bylo přerušeno zprávou Johna Boka o možnosti ubytování představitelů KV VPN.)

Přítomní se poté zabývali konkrétním zastoupením obou hnutí ve federální vládě. Za základ svých úvah vzali koncept dopisu předsedovi vlády Adamcovi, s nímž V. Havel Slováky

seznámil. Nakonec došlo v dopise k těmto změnám: Do funkce místopředsedy federální vlády odpovědného za legislativu a vnitro byl navržen Ján Čarnogurský, na místě ministra zahraničních věcí nahradil Jiřího Dienstbiera Miroslav Kusý a do funkce ministra bez portfeje orientovaného na problematiku národnostních menšin byl navržen Gyula Popely. Obsazení funkcí místopředsedů federální vlády z řad ČSS a ČSL bylo v návrhu ponecháno (viz dokument č. 43).

Jednání skončilo ve 4.45 hodin.